

**Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság**  
**2.Bf.294/2012/7. szám**

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év november hó 7. napján megtartott tárgyaláson meghozta az alábbi

**ítéletet:**

A rablás bűntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2012. év június hó 15. napján kelt 17.B.515/2012/16. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A próbára bocsátás megszüntetése a Budaörsi Városi Bíróság 5.B.396/2010/3. számú határozatára vonatkozik.

Az egyedi azonosító jel meghamisításának bűntettében (1978. évi IV. törvény 277/A.§ (1) bekezdés b./ pont) a bűnösség ismételt kimondását mellőzi.

A vádlott terhére rótt rablás bűntettének kísérletét a Btk. 365.§ (1) bekezdés a./ pont és (3) bekezdés a./ pont szerint minősíti.

E cselekmény és az egyedi azonosító jel meghamisításának bűntette miatt is halmazati büntetésként kiszabott szabadságvesztést 2 (kettő) év börtönbüntetésre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés mértékét 3 (három) évre enyhíti.

A vádlott a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a büntetés 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott születési ideje helyesen: megjelölve.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 24.260,- (huszonnégyezer-kettőszázhatvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s :**

A Fővárosi Törvényszék a Budaörsi Városi Bíróság 792/2012/3. számú határozatában alkalmazott próbára bocsátást megszüntette. A vádlott bűnösségét rablás büntettének kísérletében (Btk.321.§ (1) és (4) bekezdés a./ pont) és egyedi azonosító jel megghamisításának büntettében (Btk.277/A.§ (1) bekezdés b./ pont) mondta ki. A vádlottat halmazati büntetésül 3 év 7 hónap fegyházra és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Beszámítani rendelte a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe. A bűnjelek közül a riasztópisztoly, tár és 45 töltény elkobzásáról, a további bűnjelek kiadásáról döntött és határozott a bűnügyi költség viseléséről.

A fenti ítélet ellen a vádlott és védője elsődlegesen az eljárás megszüntetéséért másodlagosan felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.842/2012/1. számú átiratában a fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Az elsőfokú bíróság által megalapozottan rögzített tényállásból az ügyészi álláspont szerint okszerűen következik a vádlott bűnössége. Egyetértett az elsőfokú bíróság indoklásával atekintetben is, hogy a vádlott javára az önkéntes elállás szabályai nem alkalmazhatók, miután a vádlott 1. sz. tanú fellépésének hatására és nem önkéntes meggyőződésből hagyott fel cselekményével. Felmentő rendelkezésre sem látott alapot, miután a vádlott megjelenésének módja objektíve alkalmas volt félelem keltésére. Az átirat felhívta a figyelmet a próbára bocsátást kimondó határozat számának téves megjelölésére, azonban a büntetés enyhítésére nem látott indokot. A jelzett kijavítás mellett az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Bejelentette, hogy a nyilvános ülésen az ügyész nem kíván részt venni.

A nyilvános ülésen a vádlott bejelentette, hogy új vallomást szeretne tenni, amikor már nem áll kényszerintézkedés hatálya alatt. Egyúttal másik védő kirendelését kérte, akivel alkalmat talál a mélyebb konzultációra.

A Fővárosi Ítéltábla a vádlott kérésének eleget téve új védőt rendelt ki és tárgyalásra tűzte ki az ügy felülbírálatát.

A tárgyaláson az ítéltábla a Be.363.§ (2) bekezdés b./ pontja szerint felvett bizonyítás keretében hallgatta meg a vádlottat.

A vádlott elsődlegesen a próbára bocsátással zárult korábbi ügyére nyilatkozva kijelentette, hogy az egyedi azonosító jel megghamisításának büntette miatt ártatlanul ítélték el. A rablással kapcsolatban tagadta a bűnösségét. Azt állította, hogy korábbi vallomását erőszak hatása alatt tette, nem követte el a bűncselekményt. Állítása szerint félt annak a csoportnak a tagjaitól, akik pénzt követeltek tőle. Megzsarolták, 1,6 millió Ft-ot kértek, illetve felszólították, ha nincs pénze, menjen el rabolni. A rablás számára menekülési út volt, mert azt gondolta, a börtönben nem tudják zsarolni, fenyegetni. Az ABC-ben történetekre nem emlékezett, de a bolti kamera felvételeinek elétárása után úgy nyilatkozott, hogy szerinte ő van a képeken, a ruházata is megegyezik a sajátjával. Kijelentette, hogy azért hagyta abba a cselekményt, mert nem akart erőszakos

bűncselekményt elkövetni, nagyon zaklatott idegállapotban volt. Vallotta, hogy gyenge az idegrendszere, nevelőotthonban nőtt fel, soha nem állt orvosi kezelés alatt, gyógyszert nem szed. Előadta továbbá, hogy a külföldre utazáshoz volt pénze. Csatolta azt az igazolást, amely szerint elfogásakor tőle 100 Eurót és 21 ezer Ft készpénzt foglaltak le.

A vádlott vallomását követően további bizonyítási indítvány nem hangzott el.

A tárgyaláson a védő perbeszédében a védelmi fellebbezés okait fenntartotta.

Elsődlegesen a Btk.17.§ (3) bekezdésére hivatkozással önkéntes elállás miatt az eljárás megszüntetését kérte, miután a vádlott nem vitásan felhagyott a cselekményével, saját akaratából távozott a boltból. Másodsorban arra utalt, hogy az adott esetben megnyilvánult erőszak nem meríti ki a rablási erőszakhoz megkívánt mértéket. A vádlott sem lenyűgöző erőszakot, sem akaratbénító fenyegetést nem alkalmazott, ezért a felmentésére tett indítványt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a felszólalásában kiemelte, hogy a boltban tartózkodó két nő valódi fegyvernek vélte a vádlott kezében tartott gázpisztolyt. Félelmük megítélésénél nem hagyható figyelmen kívül, hogy egy erős férfi, 1. sz. tanú állt közöttük és a rabló között. A vádlott elhangzott vallomásával kapcsolatban arra utalt, hogy ilyen tartalmú védekezést korábban nem terjesztett elő, a zsarolást még nyomokban sem említette, erre semmi bizonyíték nem merült fel. Érdemi indítványát az átiratukban foglaltak szerint fenntartotta.

A vádlott az utolsó szó jogán ártatlanságát hangoztatta és ismételten a hajógyári szigeten uralkodó fenyegető légkört, megfélemlített voltát említette.

A védelmi fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla védelmi perorvoslatok folytán bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárását. Ennek során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék megsértette a Be.296.§-ában foglaltakat, amikor helyt adva az ügyész indítványának, a tárgyalásról szabályszerű idézés ellenére távol maradt az 1. sz. tanú nyomozati vallomását felolvasta, s azt így vonta a bizonyítékok körébe. A Be.296.§-a ugyan lehetőséget biztosít a tanú korábbi vallomásának ismertetésére, vagy felolvasására, de ennek szigorú törvényi feltételei vannak, amelyek 1. sz. tanú esetében nem voltak megállapíthatóak. Ezt a relatív eljárási szabálysértést annak megállapítása mellett az ítéltábla azzal küszöbölte ki, hogy 1. sz. tanú vallomását, illetve az ítélet rá vonatkozó hivatkozásait kirekesztette a bizonyítékok köréből. Ugyanakkor ez nem érintette a tényállás megalapozottságát, mert 2. sz. tanú előadásában is szerepeltek azok a körülmények, amelyekre 1. sz. tanú nyilatkozott.

A Fővárosi Törvényszék a fentieken kívül ügyfelderítési kötelezettségének a perrendi szabályok szerint tett eleget és indokolási kötelezettségét is elfogadható módon teljesítette. Az ítélet indokolása kellő részletességgel tartalmazza a vádlott előadását, védekezését, a helyszínen jelen volt 2. és 3. sz. tanúk vallomását. A 2. sz. tanú

esetében - az 1. sz. tanú vallomásának kirekesztése következtében - az ítélőtábla szükségesnek látta vallomásának részletesebb rögzítését. Az ítélet 6. oldalán a 2. bekezdésben írt, a tanú által fenntartott nyomozati vallomásban (nyom.ir.177. oldalán) ugyanis az is szerepel, hogy a szállító közölte, az üzlet be van kamerázva és a kasszában alig van pénz, ezért semmi értelme nincs az egésznek. Neki és a szállítónak egyértelmű volt, hogy az elkövető ki akarja rabolni a boltot, egyébként összesen 170 ezer Ft volt a kasszában. A 3. sz. tanúval egyezően vallotta, hogy számukra a fegyver valódinak tűnt. Ide kapcsolódóan szükséges kiemelni 3. sz. tanú tárgyalási vallomásából, (12. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal), hogy nekik az volt a szerencsájük, hogy 1. sz. tanú már behozta a pékárut, amikor a fiatalember belépett, tehát közvetlenül feléjük nem is tudott lépést tenni.

A vádlottnak a másodfokú tárgyaláson tett vallomásával kapcsolatban megállapítható, hogy az nem alkalmas arra, hogy az ítélőtábla a bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól eltérő módon mérlegelje. A vádlott ellentmondó és semmivel alá nem támasztható újabb védekezése nem fogadható el. A csoport zsarolása ezideig semmilyen módon nem merült fel, a korábbi vallomásainak erőszak hatására tett előadása szokásos taktikai védekezés. Annak ellenére, hogy a zsarolás elől kívánt a „börtönbe menekülni”, illetve, hogy semmire nem emlékszik, elismerte, hogy a bolti kamera felvételein ő látszik és a fegyvert ő mutatta fel. Az elsőfokú tárgyaláson azt is nyilatkozta, hogy ha megkapta volna a pénzt, elvitte volna.

Az ítélőtábla a vádlottnak a másodfokú tárgyaláson hangoztatott védekezését nem fogadta el, mert valamennyi hitelt érdemlő bizonyíték azt megcáfolta. A Fővárosi Törvényszék bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége megfelel az iratok tartalmának, logikai hibától mentes, a bizonyítékok egyértelműen az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást támasztják alá. A tényállás megalapozott, ekként a felülbírálat során irányadónak volt tekinthető.

A Fővárosi Törvényszék okszerűen következtetett vádlott nevezéskor bűnösségére. Az időközben 2013. július 1. napján hatályba lépett 2012. évi C. törvény folytán az ítélőtábla a Btk.2.§-a szerint vizsgálta, hogy az elkövetéskor, vagy az elbíráláskor hatályos büntető anyagi jogi szabályok kedvezőbbek-e a vádlott számára.

Figyelemmel arra, hogy az elbíráláskori rendelkezések szerint a fegyveresen elkövetett rablás büntetése törvényi büntetési tétele 5-15 évig terjedő szabadságvesztés helyett 5-10 évig terjed, továbbá a feltételes szabadságra bocsátás börtön esetében  $\frac{3}{4}$  rész letöltése helyett  $\frac{2}{3}$  rész letöltését követően válik esedékessé, egyértelműen az elbíráláskori szabályok kedvezőbbek, így az ítélőtábla azokat alkalmazta.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott különböző módon elmaszkírozva magát, valódi lőfegyvernek látszó gázpisztollyal a kezében lépett be a boltba és jóllehet udvarias formában, de egyértelmű felszólítással pénzt akart szerezni. Nyilvánvalóan meglepődött, amikor a hajnali órákban két eladót talált a boltban, s rajtuk kívül egy erős testalkatú férfi árukihordó is ott tartózkodott. Ez utóbbi férfi próbált beszédbe elegyedni vele, valódi-e a fegyver, kevés pénz van a kasszában, stb. Eközben a hátrébb álló eladók telefonon hívták a rendőrséget, ily módon sikerült a végül pénz nélkül távozó

vádlottat rövid időn belül a helyszín közelében elfogni. Az akaratot bénító erőszak, fenyegetés mértéke fizikai fellépés esetében lehet vizsgálat tárgya, jelen esetben azonban ezt az erőszakot a lőfegyver testesítette meg. A lőfegyvert az eladók valódinak vélték, a valódi lőfegyver pedig nem vitathatóan olyan élet elleni támadásra alkalmas, amely ellen a védekezés szinte kizárt. A kis és zsúfolt légtérben a menekülés nehezítettsége mellett az eladók kizárólag abban bízhattak, hogy a köztük és a rabló között álló árukihordó eredményesen lép fel a vádlottal szemben. Az adott körülmények mellett alappal nem merülhet fel, hogy a vádlott kezében tartott fegyver által a rablás bűncselekményénél megkívánt lenyűgöző fenyegetés hiányzott volna.

Fentiekre figyelemmel a Btk.365.§ (1) bekezdés a./ pontjában meghatározott és a (3) bekezdés a./ pontja alapján minősülő fegyveresen elkövetett rablás büntette Btk.10.§ (1) bekezdése szerinti kísérletének törvényi tényállási elemei maradéktalanul megvalósultak.

A Btk.10.§ (4) bekezdés a./ pontja - korábban az 1978. évi IV. törvény 17.§ (3) bekezdése - értelmében nem büntethető kísérlet miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése.

A törvényszék ítélete 8. oldalán helyesen zárta ki jelen esetben az önkéntes elállás jogkövetkezményének alkalmazhatóságát, jogi indokolása azonban részben téves, amikor befejezett kísérletre hivatkozik.

A Btk.10.§ (4) bekezdésében írt büntethetőséget megszüntető ok befejezetlen kísérlet esetében önkéntes elállással, befejezett kísérlet esetében pedig eredményelhárítással valósulhat meg.

A törvényszék tévesen értékelte a cselekmény kísérleti szakban rekedését befejezett kísérletként, mint amely minden további vádlotti magatartás nélkül eljuttatta volna a cselekményt a befejezéshez. Az adott esetben ugyanis további magatartást igényelt volna a pénz megszerzése, átvétele, e nélkül a mozzanat nélkül a rablás büntettének befejezett alakzatáról nem beszélhetünk. Befejezetlen kísérlet valósult meg jelen esetben, az alkalmazott fenyegetés hatására a pénz átadására nem került sor.

A vádlott önkéntes elállására történt védői hivatkozás azonban alaptalan. Az elállás akkor önkéntes, ha a megkezdett bűncselekmény befejezésétől történő visszalépés döntően belső motivációból származó elhatározáson alapszik. Erről akkor beszélhetünk, ha az elkövetőt a külső körülmények nem akadályozzák és minden lehetősége megvan a zavartalan befejezésnek, ám mégis úgy dönt, hogy felhagy az elkövetési magatartás folytatásával.

Az adott esetben a vádlott megjelenésében, a fegyver kézben tartásával és a bevétel átadására felszólítással egyértelműen rablási szándékát juttatta kifejezésre. Meglepetésként érte, hogy a hajnali órák ellenére hárman, köztük egy erős testalkatú férfi is tartózkodott a boltban. Felszólítására az azonnali reakció, a pénz átadása helyett a fegyver utáni vizsgálódás, a helyzet a beszélgetéssel történő tompítása, a helyszín adottsága, a vádlott gyengébb idegzete, annak a felismerése, hogy a bevételt ily módon

nem tudja megszerezni, mindezek együttesen eredményezték, hogy végül elhagyta a boltot. A bűncselekmény befejezése tehát nem a vádlott önkéntes elhatározása, hanem döntően a külső körülmények által kiváltott pánikreakció következtében maradt el. A vádlott maga nyilatkozta, hogy ha átadják a bevételt, úgy azt elvitte volna. (12. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal és nyomozati vallomás 325. oldal). Szó sem volt arról, hogy a körülmények miatt befejezhette volna a rablást, de meggondolta magát, rádöbbsent magatartása súlyára és ezért azzal felhagyott.

A Fővárosi Ítéltábla a vádlott cselekményét a Btk.2.§-a alkalmazásával - érdemét tekintve az elsőfokú jogi értékeléssel egyezően, - a Btk.365.§ (1) bekezdés a./ pont és (3) bekezdés a./ pont szerint minősítette.

A Fővárosi Törvényszék törvényesen döntött a vádlottal szemben korábban alkalmazott próbára bocsátás megszüntetéséről, azonban a vonatkozó határozat számát tévesen tüntette fel, ahogyan azt a fellebbviteli főügyészség észrevételezte. Emellett tévedett a törvényszék, amikor az egyedi azonosító jel meghamisításának büntetében a vádlott bűnösségét ismételten kimondta, miután azt a Budaörsi Városi Bíróság az 5.B.396/2010/3. számú határozatában már megállapította.

A vádlott másodfokú tárgyaláson elhangzott védekezésével kapcsolatban az ítéltábla rámutat, hogy próbára bocsátás megszüntetése esetén az újabb ügyben eljáró bíróság nem vizsgálhatja a korábbi jogerős határozatban foglalt tényállást és a vádlott terhére rótt bűncselekményt, annak minősítését, mindezekhez kötve van, az esetleges kifogások kizárólag rendkívüli perorvoslat keretében terjeszthetők elő.

Az előzőek értelmében a Fővárosi Ítéltábla helyesbítette a próbára bocsátást alkalmazó határozat számát és az abban foglalt bűncselekmény miatt mellőzte a vádlott bűnösségének ismételt megállapítását.

A Fővárosi Törvényszék a büntetés kiszabása során értékelt körülményeket szűkszavúan és hiányosan jelölte meg. Az ítéltábla további súlyosító tényezőként vette figyelembe a halmazatot - miután a büntetés nem a megemelt büntetési tétel alá esik -, és a próbára bocsátás alatti elkövetést. A hasonló cselekmények elszaporodottságát az ítéltábla sem írta a vádlott terhére, mert azt az ügyészség semmilyen adattal nem támasztotta alá.

A vagyon elleni bűncselekmény kísérleti szakban rekedése kétségtől jelentős enyhítő körülmény, amelyre tekintettel az enyhítő szakasz alkalmazását az ügyész sem kifogásolta.

A Fővárosi Ítéltábla a Btk.82.§ (2) bekezdés b./ pontjában írt lehetőségnél fogva a bűncselekmény tárgyi súlya mellett annak tényleges következménye, elkövetési módja, kísérleti szakban maradása miatt a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 évre enyhítette. Ennek következtében a szabadságvesztés végrehajtási fokozata is megváltozott, azt fegyház helyett a Btk.37.§ (2) bekezdés a./ pontja alapján börtönben kell végrehajtani.

A fentiekkel összhangban az ítélőtábla a közügyektől eltiltás mellékbüntetés (Btk.61-62.§) tartamát is mérsékelte.

A vádlott feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontja a Btk.38.§ (2) bekezdés a./ pontja értelmében a büntetés 2/3-ad részének kitöltését követő nap, amelyet a határozat rendelkező részében rögzített.

Az ítélőtábla az iratok alapján helyesbítette a vádlott születési időpontját.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét az előzőekben írtak szerint a Be.372.§ (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a védelmi fellebbezés ha nem is a célzott módon, de enyhítésre vezetett, ezért a másodfokon eljáró bíróság a kirendelt védő díját, mint bűnügyi költséget a Be.381.§ (2) bekezdése alapján az állam viseli.

**Budapest, 2013. év november hó 7. napján**

**Dr. Lassó Gábor sk.**

a tanács elnöke

sk.

**Dr. Révész Tamásné**

előadó bíró

**Dr. Fatalin Judit sk.**

bíró

A Fővárosi Törvényszék 17.B.515/2012/16. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla 2.Bf.294/2012/7. számú ítéletében foglalt változtatással 2013. november 7. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

**Dr. Lassó Gábor sk.**

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Weszely-Földvárszki Tünde  
tisztviselő